

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 306/09-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť A. V. a O. V., obaja bytom P., zastúpených advokátom JUDr. J. D., P., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Prešov a rozhodnutiami Okresného súdu Prešov sp. zn. 4 T 97/02 zo 14. mája 2008 a Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 To 25/08 z 21. januára 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. V. a O. V. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. septembra 2009 doručená sťažnosť A. V. a O. V. (ďalej len „sťažovatelia“ alebo „sťažovateľ v 1. rade“ a „sťažovateľ v 2. rade“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a

práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 dohovoru postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Prešov (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) a rozhodnutiami Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 T 97/02 zo 14. mája 2008 a Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 To 25/08 z 21. januára 2009.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia boli rozsudkom okresného súdu sp. zn. 4 T 97/02 zo 14. mája 2008 uznaní vinnými zo spolupáchateľstva trestného činu porušovania domovej slobody v jednočinnom súbehu s trestným činom ublíženia na zdraví podľa § 9 ods. 2 a § 238 ods. 1 a 2 a § 221 ods. 1 a 3 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný zákon“), za čo boli odsúdení na trest odňatia slobody vo výmere jedného roka, resp. šesť mesiacov s podmieneným odložením výkonu trestu na skúšobnú dobu.

Proti rozsudku okresného súdu podali sťažovatelia odvolanie. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 5 To 25/08 z 21. januára 2009 zrušil rozsudok okresného súdu v celom rozsahu a uložil sťažovateľovi v 1. rade úhrnný peňažný trest v sume 7 000 Sk a sťažovateľovi v 2. rade v sume 5 000 Sk, pretože uložené tresty prvostupňovým súdom boli neprimerané.

K porušeniu sťažovateľmi označených práv došlo podľa ich názoru tým, že okresné riaditeľstvo na mieste činu nezabezpečilo dostatočné dôkazy na rozhodnutie, rovnako okresný súd, ako aj krajský súd v trestnej veci nebrali do úvahy *„fotodokumentáciu z miesta činu a výpovede svedkov, ktorí boli priamymi účastníkmi incidentu, ale vzal do úvahy výpovede nepriamych svedkov, ktorí neboli pri incidente, a to syna a nevesty poškodeného. Odvolací súd nezohľadnil tvrdenia sťažovateľov a v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol dostatočné a relevantné dôvody, na základe akých zistených skutočností a úvah v rámci hodnotenia vykonaných dôkazov a následného právneho posúdenia zisteného skutkového stavu dospel k svojim skutkovým a právnym záverom“*.

Vzhľadom na uvedené sťažovatelia žiadali, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1) Právo sťažovateľov A. V. a O. V. na ochranu ich základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo postupom a rozhodnutím Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Prešove, Odbor kriminálnej polície a postupom a rozhodnutím Okresného súdu v Prešove ako aj Krajského súdu v Prešove porušené tým, že orgány činné v trestnom konaní a súdy nezistili objektívne nezistili skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, v rozsahu nevyhnutnom na ich spravodlivé rozhodnutie.

2) Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 To 25/08-664 zo dňa 21. 1. 2009 sa zrušuje a vec sa vracia na konanie Okresnému súdu v Prešove.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu základných práv a slobôd postupom okresného riaditeľstva

Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha právomoc ústavnému súdu zaoberať sa porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (obdobne I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd občana je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k tomu základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

Sťažovatelia sťažnosťou pred ústavným súdom napadli postup okresného riaditeľstva, ktoré však bližšie riadne ani neoznačili. Ústavný súd preto konštatuje, že sťažnosť v tejto časti neobsahuje zákonom o ústavnom súde predpísané náležitosti. Okrem toho však ústavný súd uvádza, že namietaný nezákonný postup tohto orgánu činného v trestnom konaní (v etape prípravného konania) v konečnom dôsledku preskúmali a rozhodli o ňom všeobecné súdy (v súdnom konaní), a teda proti namietanému porušeniu základných práv a slobôd prípadným postupom okresného riaditeľstva sa sťažovatelia mohli domôcť ochrany využitím im dostupných a aj účinných prostriedkov nápravy pred všeobecným (okresným i krajským) súdom (mutatis mutandis I. ÚS 104/02). Preto

právomoc všeobecného súdu preskúmať postup orgánu činného v prípravnom konaní vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k okresnému riaditeľstvu v tejto veci, aj za predpokladu riadneho označenia namietaného konania.

2. Vo vzťahu k namietanému postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 97/02 a jeho rozsudku zo 14. mája 2008 treba uviesť, že proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd v konaní sp. zn. 5 To 25/08 rozsudkom z 21. januára 2009.

V týchto konaniach boli okresný súd aj krajský súd zároveň povinné poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľov.

Ústavný súd však zistil, že sťažnosť sťažovateľov v tejto časti (proti postupu a rozhodnutiam okresného súdu a krajského súdu), v ktorej namietajú porušenie svojich označených práv podľa ústavy a dohovoru, je podaná oneskorene.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sťažnosť nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti. Jednou zo zákonných podmienok na prijatie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, teda v lehote dvoch mesiacov od kvalifikovanej právnej skutočnosti (IV. ÚS 14/03, II. ÚS 246/06, III. ÚS 187/06, III. ÚS 143/07).

Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 14. septembra 2009. Ústavný súd zistil, že rozsudok krajského súdu sp. zn. 5 To 25/08 z 21. januára 2009 v spojení s rozhodnutím okresného súdu sp. zn. 4 T 97/02 zo 14. mája 2008 nadobudol právoplatnosť 21. januára 2009, sťažovateľom bol doručený 3. marca 2009 a ich obhajcoví už 2. marca 2009.

Vzhľadom na to, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je časovo obmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti, a s prihliadnutím na dátum právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde a krajskom súde (21. január 2009), ako aj so zreteľom

na deň doručenia sťažnosti ústavnému súdu (14. september 2009) ústavný súd považoval za dostatočne preukázané podanie sťažnosti v tejto časti po uplynutí zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty (obdobne napr. III. ÚS 301/04, III. ÚS 156/06, III. ÚS 187/06, III. ÚS 143/07, III. ÚS 269/08).

Keďže zmeškanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti nemožno odpustiť, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. októbra 2009